

Νίκος Ράπτης

Μέλος και συνιδρυτής
του ελληνικού Κόμματος
για τα Ζώα

«Καλούμαστε να
κατασκευάσουμε έναν
πολιτισμό που θα βασίζεται
στην αρμονική και βιώσιμη
συνύπαρξη όλων των ζώων,
συμπεριλαμβανομένων
των ανθρώπων,
με τη φύση.»

Του Γιάννη Κοντογεώργου

«**T**ις τελευταίες δεκαετίες εξαπολύσαμε κατά της φύσης έναν ολοκληρωτικό πόλεμο, που μας οδηγεί στον χαμό. Για να υπάρξει ειρήνη, για να έχουν μια ευκαιρία οι επόμενες γενιές να ζήσουν με κάποια αξιοπρέπεια, χρειάζεται να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση, να προστατεύσουμε τη βιοποικιλότητα και να φτιάξουμε έναν βιώσιμο τρόπο ζωής. Τίποτα από αυτά δεν γίνεται χωρίς τη ριζική αλλα-

γή της στάσης μας προς τα ζώα. Η απελευθέρωση των ζώων, η φυτοφαγική μετάβαση και ο οικολογικός μετασχηματισμός είναι τα προαπαιτούμενα ώστε να έχουμε μέλλον, ασκώντας πολιτική που έχει κάποιο νόημα», είναι το σχόλιο του εκπαιδευτικού και συγγραφέα Νίκου Ράπτη, ενός εκ των συνιδρυτών του ελληνικού Κόμματος για τα Ζώα, στην επίσημη ιστοσελίδα του κόμματος (<https://www.animalpolitics.gr/>).

Κύριε Ράπτη, πώς ορίζετε την πολιτική φιλοζωία;

Η πολιτική φιλοζωία κάνει μια απλή διαπίστωση: η σχέση μας με τα ζώα είναι καθοριστική για όλα τα σημαντικά πολιτικά και κοινωνικά ζητήματα που απασχολούν τη φύση και τους ανθρώπους.

Σήμερα, σαν ανθρωπότητα, απειλούμαστε από την κλιματική κρίση, από την 6η μαζική εξαφάνιση των ειδών και από την κατασπατάληση των φυσικών πόρων της Γης. Εάν δεν αντιμετωπίσουμε αυτά τα μεγάλα προβλήματα, καταδικάζουμε τα παιδιά μας να πολεμούν για το ψωμί τους και τα εγγόνια μας για τη ζωή τους. Η ζωή με ελευθερία, ευημερία και ειρήνη θα είναι εφεξής ανέφικτη.

Καλούμαστε, με άλλα λόγια, να σώσουμε τα ζώα για να σωθούμε κι εμείς. Υπάρχει μια ηθική επιταγή, που συνδέεται ευθέως με την πολιτική πορεία των κοινωνιών μας.

Τον Φεβρουάριο του 2020 ιδρύθηκε το ελληνικό Κόμμα για τα Ζώα. Ποιες είναι οι βασικές αρχές του κόμματός σας;

Το ελληνικό Κόμμα για τα Ζώα εκπροσωπεί την Ελλάδα στο Animal Politics Foundation, τη «διεθνή» των είκοσι κομμάτων της πολιτικής φιλοζωίας που υπάρχουν στον κόσμο. Βασικοί μας στόχοι είναι:

- η απελευθέρωση των ζώων από τις ανθρώπινες ανάγκες,
- η φυτοφαγική μετάβαση, που θα οδηγήσει σε έναν συμπονετικό τρόπο ζωής και - ο οικολογικός μετασχηματισμός, ώστε η εξέλιξη των κοινωνιών μας να σέβεται τη φέρουσα ικανότητα των οικοσυστημάτων, της φύσης, του πλανήτη.

Πώς κρίνετε την ελληνική νομοθεσία ως προς τη φιλοζωία;

Η ελληνική νομοθεσία βρίσκεται, πάνω κάτω, στον μέσο όρο εκείνης των άλλων προηγμένων κρατών. Έχουμε φυσικά το πάγιο πρόβλημα της μη εφαρμογής πολλών νομοθετικών διατάξεων, της «λιποταξίας» της εκτελεστικής εξουσίας από την άσκηση των καθηκόντων της.

Ασκοούμε επίσης κριτική στο ότι και αυτή η νομοθεσία, όπως και όλων των κρατών, αναπαράγει την ψευδαίσθηση της ανωτερότητας των ανθρώπων, σε βαθμό που να μας επιτρέπεται ατιμώρητα να βασανίζουμε, να καταστρέφουμε και να σκοτώνουμε τρισεκατομμύρια άλλα ζώα κάθε χρόνο.

Έχουμε διανύσει αρκετό δρόμο από την πλήρη βαρβαρότητα, αλλά έχουμε ακόμα πάρα πολλή απόσταση να διανύσουμε μέχρι να αποκτήσει η έννοια «ανθρώπινος» το περιεχόμενο που θα θέλαμε να έχει.

Η αντιπροσωπεία του ελληνικού Κόμματος για τα Ζώα στην απεργία για το κλίμα, στο Σύνταγμα (24/9/2021).

Οι Έλληνες είναι φιλόζωοι σε γενικές γραμμές;

Συμβαίνει ό,τι και με τη νομοθεσία. Το ευχάριστο είναι πως όλο και πιο πολλές νέες και πολλοί νέοι, αλλά και μεγαλύτερες και μεγαλύτεροι, αντιλαμβάνονται ότι είναι εξωφρενικό να φερόμαστε στα ζώα όπως επί χιλιάδες χρόνια και χρειάζεται να προβούμε σε μια μεγάλη αλλαγή στον τομέα αυτό.

Υπάρχει, ακόμη, μια ενδιαφέρουσα μετακίνηση της παραδοσιακής φιλοζωίας (στην ουσία, της αγάπης προς τα κατοικίδια) προς τη φιλοζωία προς όλα τα ζώα.

Φυσικά, οι Έλληνες, όπως όλη η ανθρωπότητα, ζούμε μια μεγάλη αντίφαση: την ώρα ακριβώς που αναπτύσσονται περισσότερο τα φιλοζωικά αισθήματα, που έχουμε φιλοζωικά κόμματα και οργανώσεις και νομοθεσία που προστατεύει τα δικαιώματα των ζώων κ.λπ., σκοτώνουμε τα ζώα με τρόπο πιο μαζικό, βίαιο και συστηματικό από οποτεδήποτε άλλοτε στην ιστορία! Αυτή η μεγάλη «αντίφαση» πλανάται σαν σκιά πάνω από τις κοινωνίες μας. Δεν μπορούμε να την αφήνουμε εκκρεμή για πολύ καιρό ακόμα.

Απαιτούμε οι εκπρόσωποι και οι ηγέτες του Κόμματος για τα Ζώα να αποτελούν ανθρώπους που δημοσίως υποστηρίζουν έμπρακτα τη φυτοφαγία. Οπότε, ναι, είμαστε το κόμμα του βιγκανισμού.

Θεωρείτε ότι θα μπορούσαν άνθρωποι με ιδεολογικές και πολιτικές διαφορές να συμπλεύσουν ως προς το ζήτημα της φιλοζωίας;

Για εμάς, η φιλοζωία είναι η λυδία λίθος για το εάν μια πολιτική προάγει την επίλυση των μεγάλων προβλημάτων της φύσης και των ανθρώπων ή τους βυθίζει σε μία άβυσσο καταστροφής και εκμηδενισμού. Υπό την έννοια αυτή, είναι λογικό και ευχάριστο να συμπλεύουμε, ανεξαρτήτως των παλιών μας πολιτικών ταυτοτήτων.

Το ερώτημα πλέον δεν είναι εάν η πολιτική φιλοζωία ανήκει στη δεξιά, στο κέντρο ή την αριστερά, αλλά πώς η δεξιά, το κέντρο και η αριστερά θα συνειδητοποιήσουν ότι ζούμε σε έναν κόσμο όπου η σχέση μας με τα ζώα έχει κεντρική πολιτική θέση. Είναι άγονο και βλακώδες να εξακολουθήσουν να αναμασούν τις πολιτικές πομφόλυγες που αναπαράγουν από τον 19^ο και τον 20^ο αιώνα.

Θα έλεγα επίσης πως, μετά από δύομισι αιώνες, η πολιτική παύει πια να αφορά μόνο τους ανθρώπους και τις ανάγκες τους. Καλούμαστε να κατασκευάσουμε έναν πολιτισμό με πυρήνα την αρμονική και βιώσιμη συνύπαρξη όλων των ζώων –συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων– με τη φύση.

Ψηφίστηκε πρόσφατα από τη Βουλή ο νόμος για τα ζώα συντροφιάς. Ποια είναι η θέση σας;

Ο νόμος για τα ζώα συντροφιάς ξεκίνησε αρκετά φιλόδοξα. Στο αρχικό κείμενο που παρουσιάστηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο στα τέλη Φεβρουαρίου ενσωματώνονταν πετυχημένες πρακτικές, ρηξικέλευθες τοποθετήσεις και σύγχρονες επιστημονικές απόψεις για τη διαχείριση των ζώων συντροφιάς στην πατρίδα μας.

Εμείς, ως το Κόμμα για τα Ζώα, είμαστε υπέρ του ελέγχου του πληθυσμού των ζώων με τη μαζική αξιοποίηση της στέρωσης, υπέρ της αξιοποίησης της «ψηφιακής διακυβέρνησης» στη διαχείρισή τους, υπέρ της ανάμειξης των φιλοζωικών οργανώσεων στην καθημερινή πολιτική για τα ζώα συντροφιάς, υπέρ του ελέγχου της διαχείρισης των σχετικών κονδυλίων από τους ΟΤΑ κ.λπ. Πολλά από αυτά υπήρχαν στο αρχικό κείμενο.

Δυστυχώς, το πολιτικό σύστημα δεν άντεξε το αρχικό καινοτόμο σχέδιο, που το ίδιο πρότεινε: Πολύ σύντομα τον τόνο έδωσαν οι εμπεδωμένες δημοτικές

... η φιλοζωία είναι η λυδία λίθος για το εάν μια πολιτική προάγει την επίλυση των μεγάλων προβλημάτων της φύσης και των ανθρώπων ή τους βυθίζει σε μία άβυσσο καταστροφής και εκμηδενισμού.

εξουσίες, οι διαπλεκόμενοι κτηνίατροι, τα δημοσι-οϋπαλληλικά λόμπι, οι κτηνοτρόφοι, οι κυνηγοί και τα λοιπά. Η κυβέρνηση άρχισε να ξηλώνει τον νόμο, ενώ η αντιπολίτευση την πίεζε να το κάνει ακόμα γρηγορότερα!

Αυτό που τελικά ψηφίστηκε είναι ένα νομοσχέδιο με θετικές και αρνητικές αποφάσεις, που όμως κανείς δεν ξέρει τι επιπτώσεις θα έχει στα ζώα. Μπορεί να αποδειχθεί θρυαλλίδα για θετικές εξελίξεις ή να επιδεινώσει, ίσως και σημαντικά, τη ζωή των αδύσποτων και τη συστηματική κακοποίηση των ζώων συντροφιάς.

Εμείς το υποστηρίξαμε από την αρχή έως το τέλος, με μειούμενο όμως ενθουσιασμό και χωρίς αυταπάτες. Σημασία έχει τώρα οι φιλόζωοι να ενωθούμε για να αξιοποιήσουμε ό,τι θετικό προβλέπεται και να κλείσουμε όλες τις ρωγμές, από όπου μπορεί να γίνουν τα πράγματα χειρότερα.

Το πολιτικό συμπέρασμα είναι πως η φιλοζωία των οργανώσεων, του πάρε δώσε με τις κατεστημένες πολιτικές δυνάμεις, είναι κουτσή και αδύναμη χωρίς την αυτόνομη πολιτική δύναμη της φιλοζωίας, που θα εκφράζει τη φωνή όσων δεν έχουν φωνή σε όλα τα πολιτικά fora.

Ο Νίκος Ράπτης με τη γερουσιαστή του ολλανδικού Κόμματος για τα Ζώα Κριστίν Τέινισεν, σε συνάντηση του διεθνούς κινήματος στο Πόρτο, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Το εξώφυλλο του βιβλίου του Νίκου Ράπτη «Πολιτική Φιλοζωία. Ένα κίνημα γεννιέται».

Η πανδημία της Covid-19 και ο εγκλεισμός των ανθρώπων έδωσαν φρέσκο αέρα στον πλανήτη μας. Θεωρείτε ότι ενίσχυσαν τις θέσεις του κόμματός σας;

Όσον αφορά την προβληματική μας, η πανδημία ενίσχυσε δύο θέσεις:

Πρώτον, αποδεικνύει πως η απουσία του ανθρώπου ευνοεί τα ζώα και τη φύση. Στη διάρκεια των εγκλεισμών έκαναν εντύπωση πολλές εικόνες με άγρια ζώα στα προάστια, ψάρια σε ποτάμια κ.λπ. Υπάρχει όμως κάτι τραγικό στο να αντιλαμβανόμαστε πως εντέλει είμαστε παράγοντας καταστροφής του πλανήτη, του σπιτιού μας, και εξολόθρευσης των συγκατοίκων μας! Δεν είναι αυτή η εικόνα που οι περισσότεροι συνάνθρωποι θα θέλαμε για τον εαυτό μας και το είδος μας.

Δεύτερον, επιβεβαιώνεται πως ο τρόπος ζωής μας είναι ανθυγιεινός για εμάς τους ίδιους: η μεγάλη πλειοψηφία των νέων ασθενειών είναι ζωονόσοι, προέρχονται από τα ζώα που εκτρέφουμε για... να τα φάμε ή από τα άγρια ζώα που συναντάμε, καθώς καταλαμβάνουμε όλο και περισσότερες εκτάσεις για βοσκοτόπια ή για να καλλιεργήσουμε ζωτροφές. Τα περισσότερα αντιβιοτικά χορηγούνται στα ζώα της κτηνοτροφίας, πράγμα που γεννά διαρκώς πολυανθεκτικά μικρόβια. Εάν συνεχίσουμε έτσι, το ερώτημα δεν είναι εάν θα συναντήσουμε μια πανδημία πολύ πιο θανατηφόρα και βίβανυση από την Covid-19, αλλά πότε θα γίνει αυτό.

Ο Νίκος Ράπτης με τον εκλεγμένο ευρωβουλευτή του πορτογαλικού κόμματος Άνθρωποι-Ζώα-Φύση, Φρανσίσκο Γκερέιρο, σε συνάντηση του διεθνούς κινήματος στο Πόρτο, τον Σεπτέμβριο του 2019.

Ποια είναι η απήχηση της πρόσκλησής σας προς τους κοινωνικούς και πολιτικούς φορείς για τη σύναψη μιας «κλιματικής συνάντησης»;

Προτείνουμε μια «κλιματική συνάντηση», μία «εθνική κλιματική ενότητα», που θα μας μετατοπίσει οριστικά ως πολιτικό σύστημα και κοινωνικό σχηματισμό πέραν της «κλιματικής αμεριμνησίας» της τελευταίας τριακονταετίας.

Σημείο εκκίνησης είναι η συμφωνήσουμε όλοι πως η κλιματική κρίση δεν είναι ένα επιμέρους πολιτικό ζήτημα, όπως είναι -ξέρω εγώ- η εξωτερική πολιτική, η οικονομία, η παιδεία, η υγεία κ.λπ. Η κλιματική κρίση είναι πια το πλαίσιο στο οποίο διεξάγονται όλες οι επιμέρους πολιτικές. Δεν χρειαζόμαστε, με άλλα λόγια, «υπουργεία Κλιματικής Κρίσης», αλλά «κλιματικές κυβερνήσεις».

Αυτό σημαίνει πως όλα τα κόμματα και οι πολιτικές οικογένειες οφείλουν να ξαναδούν τις προγραμματικές τους προτεραιότητες και τις συμμαχίες τους, υπό το φως ασφαλώς των ιδεολογικών τους καταβολών αλλά και της νέας πραγματικότητας.

Από εκεί και πέρα, χρειάζεται να συμφωνήσουμε σε ένα ελάχιστο κοινό κλιματικό πρόγραμμα, που στην οπτική μας συμπεριλαμβάνει πρώτον την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και τις εξορύξεις, δεύτερον την τιμολόγηση του κλιματικού κόστους σε όλα τα προϊόντα και τις υπηρεσίες και τρίτον την προσαρμογή της Ελλάδας στις περιβαλλοντικές προδιαγραφές που θέτουν η ΕΕ και ο ΟΗΕ.

Ο Νίκος Ράπτης με την επικεφαλής του βρετανικού Κόμματος για την Ευημερία των Ζώων, στο Λονδίνο, τον Μάιο του 2019.

Αυτά μοιάζουν απλά και αυτονόητα, αλλά στην πραγματικότητα καθεμιά από τις φρασούλες αυτές κρύβει πολύ κρίσιμες, δύσκολες και αναγκαίες πολιτικές επιλογές, που θα σφραγίσουν την εποχή μας. Η «κλιματική συνάντηση» είναι άρα μια πολιτική πρόταση που απευθύνεται σε όλους και μπορεί να απευθυνθεί και στο εκλογικό σώμα κάποια στιγμή, για να λάβει από αυτό την επιδοκιμασία ή την αποδοκιμασία του.

Ποια είναι η θέση του κόμματός σας για τον βιγκανισμό;

Η φυτοφαγική μετάβαση και η απελευθέρωση των ζώων είναι δύο από τους κεντρικούς μας στόχους και οι οποίοι εκπροσωπούνται από τον βιγκανισμό. Απαιτούμε οι εκπρόσωποι και οι ηγέτες του Κόμματος για τα Ζώα να αποτελούν ανθρώπους που δημοσίως υποστηρίζουν έμπρακτα τη φυτοφαγία. Οπότε, ναι, είμαστε το κόμμα του βιγκανισμού.

Δεν είμαστε όμως το κόμμα μόνο των vegan! Αυτό που μας νοιάζει είναι να απελευθερωθούν τα ζώα, όχι ποιои θα τα απελευθερώσουν. Στο κέντρο της σκέψης μας είναι τα ζώα, η φύση, οι άνθρωποι και όχι πώς θα ξεχωρίσουμε από το κοινωνικό σύνολο, πώς θα δείξει το «βιγκανόμετρο» ότι είμαστε καλύτεροι από τους άλλους. Στον τρόπο σκέψης μας, οι vegan είναι ο αφρός που στολίζει και προηγείται του κύματος. Το κύμα όμως είναι εκείνες και εκείνοι που μειώνουν την κατανάλωση των ζωικών, προβληματίζονται για το πώς φερόμαστε στα ζώα και για τα δεινά της κτηνοτροφίας και της κρεατοφαγίας. Χωρίς κύμα δεν υπάρχει αφρός! Κάθε άνθρωπος θέλει τον χρόνο του για να αλλάξει και δικαιούται να έχει αντιφάσεις.

Εμείς είμαστε εδώ για να μετατρέψουμε σε πολιτική δύναμη την ορμή του κύματος της φιλοζωίας και της φυτοφαγικής μετάβασης, όχι για να παριστάνουμε τους κακορίζικους εισαγγελείς κατά των πάντων και να κοκορευόμαστε πόσο καλύτεροι άνθρωποι είμαστε από τους «πρωματοφάγους».

Η δημοσιογράφος του περιοδικού Μαρία Γεωργιάδου, μαζί με τον κ. Ράπτη και την κα. Νταϊάνα Φακιολά στο περίπτερό τους στο Vegan Life Festival.

Κλείνοντας, ποιο μήνυμα θα θέλατε να στείλετε στους αναγνώστες του περιοδικού μας;

Είναι μια μεγάλη νίκη για όλες και όλους μας που μπορούμε να βρούμε στα περίπτερα της πατρίδας μας το «Greek Vegan», ένα άρτιο περιοδικό για τον βιγκανισμό! Αξίζουν συγχαρητήρια σε όλες και όλους όσοι το εκδίδουν, το συντάσσουν, το διαβάζουν και αναπαράγουν τα μηνύματά του.

Το άλλο μήνυμα είναι το εξής: εμείς, που νοιαζόμαστε για τα ζώα, ήρθε η ώρα να παλέψουμε για τις ιδέες μας και να επιβάλουμε τις προτάσεις μας στα κέντρα λήψης των αποφάσεων. Είμαστε πολλοί και εκπροσωπούμε το δίκιο, όπως και να το δει κανείς: ηθικά, πολιτικά, οικονομικά κ.λπ. Θα είμαστε βαριά ένοχοι και λίγοι όμως εάν δεν κατορθώσουμε να καταστήσουμε κοινωνό της ιδεολογίας μας το σύνολο της κοινωνίας μας και αφεθούμε, «άβουλοι και μοιραίοι», να μας καταπιεί η εξατομίκευση, η αυταρέσκεια και η ηττοπάθεια. Καλούμαστε να είμαστε ο φορέας μιας μεγάλης αλλαγής, όχι μια «υποκοουλτούρα» της συμφοράς!

